

CIESZYN I ČESKÝ TĚŠÍN. OBLICZA DWUJĘZYCZNOŚCI PO POLSKIEJ I CZESKIEJ STRONIE GRANICY¹

IRENA BOGOCZOVÁ

**CIESZYN AND ČESKÝ TĚŠÍN.
THE FACE OF BILINGUALISM ON THE POLISH AND CZECH SIDES
OF THE BORDER**

ABSTRACT

After a concise introduction to the topic (the division of Cieszyn Silesia in 1920, traditional multi-ethnicity and multilingualism of the region, Czech language policy, Polish minority institutions and clubs in the Czech part of the Zaolzie region), the author devotes her attention to the specifics of current linguistic communication in public places. She is particularly interested in the quality of both languages (based on written and spoken communication, official and unofficial language), who and why is the recipient of the Polish language on the Czech banks of the border river Olza, for whom and for what purpose the Czech language is intended in the Polish part of the formerly homogenous city. The presented linguistic material is authentic; the author analyses it in terms of the linguistic means used (lexical borrowings from foreign, non-Slavic languages and their declension, the creation and use of diminutives, the knowledge of interlingual homonymy) and also graphical means (the shape of letters, the spelling rules), as well as the pragmatics or cultural context of the texts. The article attempts to answer the following questions: how bilingualism is reflected in the overall appearance of both cities and how it differs on the Polish and Czech sides.

1 Niniejszy artykuł powstał w ramach projektu badawczego SGS10/FF/2024: „Jazyková krajina na pozadí multietnicity česko-polského pohraničí / Linguistic Landscape in the Context of Multiethnicity in the Czech-Polish Borderland“ realizowanego na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Ostrawskiego i finansowanego przez Ministerstwo szkolnictwa Republiki Czeskiej.

KEY WORDS *Těšín Silesia, the Zaolzie region, Český Těšín, Cieszyn, national minority, bilingualism*

ABSTRAKT

Po zwięzłym wprowadzeniu do tematu (podział Śląska Cieszyńskiego w 1920 r., tradycyjna wieloetniczność i wielojęzyczność regionu, czeska polityka językowa, polskie mniejszościowe instytucje i zrzeszenia na Zaolziu) autorka poświęca uwagę specyfice aktualnej komunikacji językowej w miejscach publicznych. Interesuje ją szczególnie to, jaka jest jakość obu języków (w przekazach pisanych i mówionych, oficjalnych i nieoficjalnych), do kogo i z jakim zamiarem skierowana jest polszczyzna na czeskim brzegu granicznej rzeki Olzy, dla kogo i w jakim celu przeznaczony jest język czeski w polskiej części pierwotnie jednolitego miasta. Prezentowany materiał językowy jest autentyczny; jego analizy autorka dokonuje ze względu na użyte środki językowe (korzystanie z niesłowiańskiego słownictwa zapożyczonego i jego odmiana przez przypadki, zdrabnianie wyrazów, używanie wyrazów z kategorii homonimii międzyjęzykowej) i graficzne (charakter liter, stosowana ortografia) oraz na pragmatykę lub kontekst kulturowy tekstów. Artykuł stara się odpowiedzieć na pytania, jak zauważalna dwujęzyczność wpisuje się w krajobraz obu miast oraz czym różni się po stronie polskiej i czeskiej.

SŁOWA KLUCZOWE *śląsk Cieszyński, Zaolzie, Český Těšín, Cieszyn, mniejszość narodowa, dwujęzyczność*

CONTACT *Ostravská univerzita, Ostrava; irena.bogoczova@osu.cz*